

**แนวทางการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็ง
ของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ
(ฉบับย่อ)**

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ แผนงานบูรณาการเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง งบรายจ่ายอื่น จำนวน ๑๕,๐๐๐ ล้านบาท (หนึ่งหมื่นห้าพันล้านบาทถ้วน) สำหรับการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ในการสนับสนุนเงินทุนให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความพร้อมและความต้องการ กองทุนละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐.- บาท ภายในวงเงินงบประมาณ ๑๔,๘๒๐,๐๐๐,๐๐๐.- บาท โดยมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป้าหมาย จำนวน ๗๔,๑๐๐ กองทุน

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- (๑) เป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- (๒) มีมติที่ประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเห็นชอบ โดยต้องมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดและมีมติด้วยเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วม
- (๓) เป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการที่ดีโปร่งใส ตรวจสอบได้
  - มีการจัดทำงบการเงินของปีที่ผ่านมาและสามารถตรวจสอบได้
  - ไม่เป็นกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่อยู่ระหว่างการร้องเรียน หรืออยู่ระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง (กรณีที่กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองได้ดำเนินการชี้แจงและไม่มีมูลในการกระทำความผิด ตลอดดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้วให้ถือว่ามีความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์)
  - มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง
- (๔) เป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่มีแผนการพัฒนา ดังนี้
  - มีแผนการขยายการรับสมัครสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง
  - มีระบบ หรือแผนการออมเงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง
  - มีระบบ หรือแผนการสร้างระบบสวัสดิภาพ สวัสดิการ

ขั้นตอนการดำเนินโครงการ

- (๑) กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองจัดประชุมสมาชิก
  - (๑.๑) เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองได้ต้องการขอรับการสนับสนุนเงินตามโครงการ ให้จัดประชุมสมาชิกเพื่อดำเนินการ ดังนี้
    - (๑.๑.๑) ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามโครงการฯ
    - (๑.๑.๒) กำหนดแผนงาน/กิจกรรม/โครงการ ตามที่กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองมีความต้องการตามมติของที่ประชุม โดยโครงการจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- เป็นโครงการที่ส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานโครงการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ

- เป็นโครงการที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนให้ดีขึ้น

- เป็นโครงการที่ดำเนินการตามแนวทางของโครงการพระราชดำริหรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เป็นโครงการที่มีลักษณะกิจกรรมที่ต่อเนื่อง มีการหมุนเวียนของรายได้/ผลกำไร ซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนต่อไปในอนาคต หรือสนับสนุนการจ้างงานในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือเพื่อแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของหมู่บ้าน/ชุมชน

- เป็นโครงการที่คณะกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมอบหมายให้บริหารโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ (คณะกรรมการฯ) พิจารณาเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี มีความเหมาะสม และควรมีการดำเนินการ

(๑.๑.๓) แต่งตั้งคณะผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน ๔ คณะ ดังนี้

(๑.๑.๓.๑) คณะผู้รับผิดชอบการดำเนินโครงการ จำนวน ๔ คน

(๑.๑.๓.๒) คณะผู้รับผิดชอบการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี

จำนวน ๓ คน

(๑.๑.๓.๓) คณะผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน ๓ คน

(๑.๑.๓.๔) คณะผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินโครงการ

จำนวน ๓ คน

กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองสามารถใช้คณะผู้รับผิดชอบโครงการ ทั้ง ๔ คณะ จากโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐได้ ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากมติที่ประชุมสมาชิกเกินกึ่งหนึ่ง

(๑.๒) การประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองต้องมีสมาชิกกองทุนเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือตามที่คณะกรรมการฯกำหนด และมีมติรับรองโครงการด้วยเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม

(๑.๓) การประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง เพื่อพิจารณากรอบ/แผนงาน/กิจกรรม/โครงการ โดยเน้นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างแท้จริง รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะหรือมีนัยแอบแฝงเพื่อการนำเงินไปให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองกู้ยืม หรือเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

(๒) การยื่นขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

(๒.๑) กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง จัดทำแบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ พร้อมเอกสารประกอบ ดังนี้

(๒.๑.๑) สำเนาหนังสือแสดงการจดทะเบียนนิติบุคคล

(๒.๑.๒) สำเนางบการเงินของปีที่ผ่านมา (บัญชีที่ ๑)

(๒.๑.๓) สำเนาการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

(๒.๑.๔) สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากบัญชีประชาชน

(๒.๑.๕) แบบคำขอรับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ

(๒.๑.๖) รายละเอียดโครงการ

(๒.๑.๗) รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

(๒.๑.๘) สำเนาบันทึกรายงานการประชุมสมาชิก

(๒.๑.๙) รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมสมาชิก

กรณีกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่เคยได้รับเงินสนับสนุนตามโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ไม่ต้องยื่นเอกสาร ลำดับที่ (๒.๑.๑) ถึง (๒.๑.๔) แต่ให้ยื่นแบบรายงานผลการดำเนินงานโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ แทน

(๒.๒) กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง สามารถยื่นขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้ที่สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทุกระดับ และช่องทางที่ สทบ. กำหนด

(๓) คณะอนุกรรมการ และการพิจารณาความพร้อม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) แต่งตั้งหรือมอบหมายคณะอนุกรรมการฯ ทำหน้าที่ บริหารโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ อันรวมถึงการกำหนดกรอบ หลักเกณฑ์ และแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนพิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณ ให้แก่กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการดังกล่าวอาจแต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายส่วนงานของ สทบ. เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนพิจารณาความพร้อมตามหลักเกณฑ์และกระบวนการ เสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติโครงการต่อไป

การพิจารณาความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(ก) เป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด

(ข) ความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง โดยพิจารณาจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่ผ่านมา โดยต้องเป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่มีการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีระบบการตรวจสอบภายใน และมี

- งบการเงินของปีที่ผ่านมา (บัญชีที่ ๑)

- มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบภายในกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.

(ค) กระบวนการได้มาของโครงการ

- จัดประชุมสมาชิกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

- องค์กรประชุมสมาชิกเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

- มติที่ประชุมเห็นชอบและรับรองโครงการ

- มีผู้แทนคณะกรรมการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับ

ตำบลเป็นผู้สังเกตการณ์ในการจัดประชุมสมาชิก

(จ) โครงการของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จะต้องมึลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- เป็นโครงการที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดการดำเนินงานโครงการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ
- เป็นโครงการที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และการเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ของคนในหมู่บ้านและชุมชนให้ดีขึ้น
- เป็นโครงการที่ดำเนินการตามแนวทางของโครงการพระราชดำริ หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- เป็นโครงการที่มีลักษณะกิจกรรมที่ต่อเนื่อง มีการหมุนเวียนของรายได้/ผลกำไร ซึ่งทำให้เกิดการหมุนเวียนของเงินทุนต่อไปในอนาคต หรือสนับสนุนการจ้างงานในหมู่บ้าน/ชุมชนหรือเพื่อแก้ไขปัญหาความจำเป็นเร่งด่วนของหมู่บ้าน/ชุมชน
- เป็นโครงการที่คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี มีความเหมาะสม และควรมีการดำเนินการ

(๔) การให้ความเห็น การอนุมัติงบประมาณ และการจัดสรรโอนเงิน

(๔.๑) การตรวจสอบคุณสมบัติ และพิจารณาความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน/กองทุนชุมชนเมือง และกระบวนการได้มาของโครงการ ให้ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดตามวิธีการที่คณะกรรมการฯ กำหนด โดยในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการฯ ให้ สทบ.ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ และพิจารณาความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน/กองทุนชุมชนเมือง และรวบรวมข้อมูลกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่มีคุณสมบัติและความพร้อมหลักเกณฑ์ นำเสนอพิจารณาอนุมัติงบประมาณตามโครงการต่อไป ทั้งนี้หากโครงการที่เสนอไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนดให้กองทุนหมู่บ้าน/กองทุนชุมชนเมือง แก้ไข ปรับปรุง และนำเข้ากระบวนการพิจารณาใหม่

(๔.๒) คณะกรรมการฯ พิจารณาอนุมัติสนับสนุนงบประมาณ ให้แก่กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด และรายงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทราบ

(๔.๓) สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) แจ้งผลการอนุมัติและจัดสรรงบประมาณให้กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองทราบ

(๕) การติดตาม ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินโครงการ

กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง สามารถประสานขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการกับสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และบุคคลหรือส่วนงานที่คณะกรรมการฯหรือ สทบ. จะได้กำหนดต่อไป เพื่อติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุน และแก้ไขปัญหา ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการให้ประสบความสำเร็จ

(๖) การตรวจสอบและประเมินโครงการ

(๖.๑) การตรวจสอบและประเมินโครงการของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองคณะผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินโครงการ ดำเนินการติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการ ดังนี้

(๖.๑.๑) การประเมินผลโครงการเมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นครั้งแรก คณะผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินโครงการ ดำเนินการตรวจสอบผลและรายงานผลการดำเนินงาน

โครงการเบื้องต้นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ ทั้งการตรวจสอบ การตรวจรับวัสดุอุปกรณ์ การใช้จ่ายเงิน การบริหารโครงการตามมติที่ประชุมตลอดจนปัญหา/อุปสรรคพร้อมข้อเสนอแนะ ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการรายงานให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ กำหนด

(๖.๑.๒) การประเมินผลโครงการเมื่อดำเนินการครบรอบ ๖ เดือน หรือ ๑ ปี คณะผู้รับผิดชอบการตรวจสอบและประเมินโครงการ ดำเนินการรายงานผลความก้าวหน้า ความสำเร็จ และผลงานที่เป็นรูปธรรมของการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนปัญหา/อุปสรรคพร้อมข้อเสนอแนะ

(๖.๒) การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพ หมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ คณะอนุกรรมการฯ อาจ แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคล/ส่วนงาน เพื่อทำหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทาง พระราชบัญญัติ

(๗) การรายงาน

(๗.๑) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง จัดทำรายงานผลการดำเนินงานติดประกาศสาธารณะให้สมาชิก/ประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนได้ทราบ และรายงานให้สำนักงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการฯ กำหนด

(๗.๒) คณะอนุกรรมการฯ ประมวล รวบรวมรายงานและผลการดำเนินการ โครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ ของ กองทุนหมู่บ้าน/กองทุนชุมชนเมือง จากคณะทำงาน หรือ บุคคล/ส่วนงาน ที่คณะอนุกรรมการฯ ได้มอบหมาย ให้ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านและชุมชนเพื่อความ เข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติ

(๗.๓) คณะอนุกรรมการฯ รายงานผลการดำเนินการโครงการฯ ให้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

*****